

יצחק קצנלסון — ביבליוגרפיה

רשימה זו מכילה רק את החלק העברי שבכתבי יצחק קצנלסון, וגם זה — לא הכל, כי לא נכללו בה דברים שנדפסו בכתבי־עת שמעבר לימי, שקשה להשיגם. כמרכן אין בה החומר שנדפס על המשורר. ביבליוגרפיה שלמה תצא לאור יחד עם כתביו ההולכים ונדפסים בהוצאת הקיבוץ המאוחד.

8. משא (קטע מן המחזה שאול המלך). „העולם“ 1911. גליון מ"ד, ע' 6—7.
9. בחורים. (קומדיה באקט אחד). ורשה, „ספרות“, תרע"א. 32 ע', יצא גם באידיש.
10. המעגל; קומדיה בשלוש מערכות. ורשה, „ספרות“, תרע"א. 149 ע'.
- הוצגה בפעם הראשונה בלודז, ביום 7 בפברואר, 1911. בתיאטרון הגדול, תחת הדירקציה של י. זנדרבג.
11. הנביא; חזיון בשלוש מערכות. לודז, „ספר“, תרפ"ב. 220 ע'.
- התוכן: מערכה א': בשדה שונם; מערכה ב': לרגלי הכרמל; מערכה ג': בעליה. „בשדה שונם“ נדפס ראשונה בעולם 1912; „לרגלי הכרמל“ — בהצפירה, שבועון, 1918.
12. אנו חיים ומתים; דרמה לירית בשלושה פרקים. ורשה, אחיספר, תרע"ג. 136 ע'.
- התוכן: א. החמה, החמה! ב. השושנים. ג. הוא מת.
- „החמה, החמה!“ נדפסה ראשונה בהשלח י"ז ע' 376—366 ויצאה בהוצאת אחיאסף תרס"ז—תרס"ח, 11 ע'. „השושנים“ — בהשלח כ', ע' 57—68.
13. אלישבע; חזיון העברי, שבועון, ניריורק תרפ"א. שנה י. גליון מ' ע' 5—7.
14. תרשיש (מחזה בשלוש מערכות). מקלט כרך ה'. ניריורק תרפ"א. ע' 23—41; 240—421. 436—421.
15. בין הרועים; לילה בסביבות ירושלים. חזיון במערכה אחת. „אחדות העבודה“, ירחון מפלגת פועלי ארץ־ישראל, תרצ"א. כרך ג. חוברת א"ב, (י"ג י"ד).
16. אמנון; מחזה בשלוש מערכות. „תחומים“ רבעון לביטוי עברי. ורשה תרצ"ז. מערכה א' בחוברת א' ע' 33—54. מערכה ב' בחוברת ב'—ג' ע' 37—66. מערכה ג' לא הופיעה. כי הרבעון פסק לצאת לאור.

- ספרי שירה ומחזות.
1. דמדומים. ב' חלקים. ורשה, תושיה, תרע"ע. 128; 126 ע'. (ביבליוטיקה גדולה שנה א' מס' ח—ט', כ"ח—כ"ט).
  - השירים נכתבו בשנות תרנ"ט—תר"ע.
  2. שירים בשלושה כרכים. א—ג'. לודז, חובבי שירה, תרצ"ח. פורטריט 32, 252, [3] ע'; [3] דף, 267—9, [3] ע'; [3] דף, 284—9, [4] ע'.
  - השירים נכתבו בשנות תר"ס—תרצ"ז.
  3. ספר שירים מאת היינריך היינה בתרגומו של י. ק. ורשה, א. י. שטיבל, תרפ"ד. xxviii, 289 ע'.
  - התוכן: מברא. הקדמה למהדורה השלישית (שיר). תרגומים: הבלי נוער (1817—1821) אינטרמצו לירית (1822—1823) הביתה (1823—1824).
  - מתוך ספר שירים זה יצאו לאור: חמש מנגינות עבריות מאת שמואל אלמן. בשביל קול בלית פסנתר. לונדון, חש"ד, [1], 8, [1] ע'. הטכסט העברי באותיות לטיניות.
  4. עם דמדומי הערב; פואימה דרמטית במערכה אחת. אודיסה, אחיאסף תרס"ח. 18 ע'.
  - נדפס ראשונה בהשלח 1908. כרך י"ט, ע' 311—328.
  - הוצגה בפעם הראשונה על הבמה בלודז ביום 15 לפברואר 1908 באולם „הזמיר“.
  5. קריקטורות; דרמה בשלוש מערכות. השלח 1909, כרך כ"א, ע' 20—38, 115—138, 237—256, 301—312.
  - באידיש — קאריקאטורען, ווארשה, „הש"ח“, חש"ד, ע' 125.
  6. אברהם ברג; קומדיה במערכה אחת. העולם שנה ד' 1910. חוב' ל"ד—ל"ז. קומדיה זו הוצגה בפעם הראשונה בלודז בשנת 1907 ע"י המשחקים של „הזמיר“.
  7. אני חי על פני כל; דרמה במערכה אחת. „העולם“ 1910. גליון מ"א—מ"ב, ע' 17—20; גל' מ"ג, ע' 8—11; גל' מ"ד, ע' 5—8.

סיפורים.

ריו בתוספת פרק נוסף. דבר, בגליון של 4 באפריל 1939.

ספרים לילדים.

שירים ומחזות.

32. שירים לילדי ישראל. א. קראקא, "תושיה", תרס"ו. 14 ע'. ("נצנים" מס' 23-25).

33. (א) התועה מחזה במערכה אחת. (ב) אחת; מחזה במערכה אחת. ורשה, דפוס ליון אפשטיין, תר"ע. 31 ע'. ("מקרא" מס' 3).
34. מכירת יוסף; דרמה בשלושה אקטים. ורשה, דפוס ליון אפשטיין, תר"ע. 69 ע'. ("מקרא" מס' 1).

35. גלגל (הופעות אחדות לקוחות מתוך החזיון שאול). מולדת. תרע"ב. כרך ב', ע' 228-240. מולדת. תרע"ג. כרך ד', ע' 176-192.
36. הסקוים היותר צעיר; מחזה. ורשה, צנטרל, תר"פ. 38 ע'. ("תלתלים", ג').
37. המלך אחשורוש; קומדיה בהרזוים במערכה אחת. ורשה, תר"פ. 31 ע'. ("תלתלים", ה).

38. ליצני פורים; מחזה. ורשה, צנטרל, תר"פ. 26 ע'. ("תלתלים", ה).
39. בין חיות ועופות; ספר קטן אך מלא ברכה לבתי-ספר ולבתי משפחה. איורי כספרי חרוזים... ורשה, האחים ליון אפשטיין ושותפם, [תר"פ]. 30 ע'.
40. החשמונאים; מחזה. ורשה, צנטרל, תר"פ. 16 ע'. ("תלתלים", ב').

בית ישראל; על יוסף ואחיו במצרים. (ארבעה מחזות):

41. א. חלומות; מחזה. ורשה, צנטרל, תר"פ. 20 ע'. ("תלתלים", ט).
42. ב. מכירת יוסף; מחזה. ורשה, צנטרל, תר"פ. 24 ע'. ("תלתלים", י).
43. ג. באהל; מערכה אחת מן המחזה הביבלי "בית ישראל". ורשה, צנטרל, תר"פ. 29 ע'. ("תלתלים", יא).
44. ד. בבית המשנה; מחזה. ורשה, מרכז, תר"פ. 34 ע'. ("תלתלים", י"ב).
45. אחשורוש מלך טיפס; קרמדיה בהרזוים במערכה אחת. ורשה, צנטרל, תר"פ. 38 ע'. ("תלתלים", ז').
46. ל"ג בעומר בא"י (מחזה). ורשה, מרכז, תר"פ. ("תלתלים", ו).
47. מסע במדבר; שירים. ורשה,

17. מילדי הטבע; ציורים. 1. בחביון היער; 2. שפת הגעגועים; 3. בדמיון. הזמן (ירחון). תרס"ח. כרך ד' ע' 79-91.
18. בגבולות ליטא; פואימה. ורשה, ספרות, תרס"ט. 100 ע'.

התוכן: א. לזמרון; ב. בתוך הדממה; ג. שבת; ד. מוצאי שבת; ה. ליטא שלי. נדפס ראשונה בהמשכים בכתבי העת הבאים: הזמן (ירחון) כרך ג' ע' 377-388; כרך ד' ע' 183-192; הדור תרס"ה גליון 35-37; השלח כרך י"ח ע' 215-222; 322-334. מהשלה יצא גם תדפיס בהוצאת אחיאסף תרס"ח 21 ע'.

19. גלות; פואימה. ורשה, ספרות, תרע"א. 94 ע'.
התוכן: משה; זקנה; שעת הבוקר המוקדמת; היאטים והיאלידים; עברי? עברי, רום מעלתו!

20. ווילנא (סיפור). העולם, 1913. חוב' כ'-כ"א.
21. מסיפורי בראשית; (לקטנים ולגדולים). הצפירה, שבועון, תרע"ט. מס' 6 (103), ע' 9-12.

22. חלמא בישא (סיפור). דבר, 1933. מוסף כ'.
23. מנדלי עם הקבצנים (סיפור). דבר, 1936. מוסף מ"ז.
24. המשתה (סיפור) מאת י. י. טרונק תרגם מכתבי-יד י. קצנלסון. דבר, תרפ"ו. מוסף מ"ד.

מאמרים בתוך כתבי עת ומאספים.

25. ת. נ. ביאליק (שרטוטים) א. הצפירה, שבועון, תרע"ט. מס' 3, 5, 7, 10, 11.
26. פרקי שירה (על ביאליק). לוח אחיעבר, קובץ ב'. ניריורק תרפ"א. ע' 368-390.
27. זכויות המורה וחובותיו. העברי, שבועון. תרפ"א. שנה י', גליון 36 ע' 3-5.
28. על מהות התיאטרון. דבר, תרפ"ו. מוסף ה' ע' 2-3.
29. הניד ברצ'ינסקי (צייר). דבר, 1933 ב' 1/12 וב' 3/12.
30. הניד ברצ'ינסקי (צייר). תהור מים" תרצ"ו. חוברת בג ע' 166-172.
31. הקדמה לשלושת כרכי שר

ורשה, "מרכז", [תרפ"ו]. 288 ע'.
 64. מהתלוות; קובץ התולים מצויר,
 ערוך בשפה קלה ונוחה לילדים. ורשה, האור,
 1921. 77 [1] ע'.
 65. מחמדים; קובץ סיפורים, שירי
 רים, אגדות ומחזות, עם עשרה ציורים.
 ורשה, צנטרל, תרפ"ד—1923. 205 ע'. ("בר"
 קאי" מז).

ספרי לימד.

66. שפת עמי; ספר לימוד הקריאה,
 הכתיבה והדיבור למתחילים מאת ת. א.
 קפלן, י. ברקמן בהשתתפות יצחק קצנלסון.
 ורשה, מרכז, תרע"ח. 114 ע'.
 67. גן ילדים; קובץ שלם של שירי
 רים פרבליים ושירי עם למשחק ולשעשור
 עם, חובר ועובד ע"י י. ק. תוי הנגינה מהם
 חוברו ומהם עובדו וסודרו ע"י ישראל גלד-
 שטיין. ורשה, האור, תרע"ח. 178 ע' טכסט,
 59 ע' תוים.

68. שפת עמנו, ספר שני, לשפת
 עמי" (מצויר). הספר הראשון אחרי הא"ב,
 ורשה, "מרכז" תרע"ח. 191 ע'.

69. הספר; א"ב מצויר. ורשה,
 "האור", תרפ"ו.

70. למען הגדולים; ספר לימוד
 ומקרא בשביל תלמידי הסמינריון ובשביל
 תלמידי שעורי ערב מאת יצחק קצנלסון
 ויצחק ברקמן. ורשה, מרכז, תרפ"א. 136 ע'.
 71. תנ"ך לבני הנעורים. מסודר
 ומבואר על ידי יצחק קצנלסון ויצחק ברקמן.
 ורשה, תרפ"א-ב.

72. הדקדוק; ערוך בשיטה קלה מאת
 יצחק קצנלסון ויצחק ברקמן חלק א"ב. ורשה,
 האור, תרפ"א-תרפ"ב.

73. שימוש הלשון והוא חלק
 שלישי לספרי "הדקדוק" מאת י. קצנלסון
 ויצחק ברקמן, ורשה, האור, תרפ"ב. 95 ע'.
 74. צפיריים; ספר לימוד ומקרא,
 עם מחלקה לעבודות בכתב א"ג. מאת י. קצ-
 נלסון וי. ברקמן. ורשה, אחיספר, תרפ"ד.

75. שפת אבות; אלף בית. ורשה,
 אחיספר, הש"ד. 79, (2) ע', ציורים. בסוף
 הספר — "אל המורים" מאת המחבר.

76. טל בוקר; ספר א' מאת יצחק
 קצנלסון ויצחק ברקמן. ורשה, חינוך, תרפ"ה?
 מקראה עברית אחר הא"ב.

ספרות [תרפ"ד]. 6 דפים. ספר ציורים גזורים.
 48. שלושה אנו! ספר קטן בשביל
 הקטנים. ציורים: א. קומצ'ר, חרוזים... ורשה,
 לוינאפשטיין ושותפם, [תרפ"ד]. 21 דף.
 49. בשדה; שירים. ורשה, ספרות,
 [תרפ"ד]. 6 דפים. ספר ציורים גזורים.

50. חיות הבית; שירים. ורשה,
 ספרות, [תרפ"ד]. 6 דפים. ספר ציורים גזורים.
 51. חיות המדבר; שירים. ורשה,
 ספרות, [תרפ"ד]. 6 דפים. ספר ציורים גזורים.
 52. מהרה דהרה! ציורי חן וצילילי
 שיר מן הכפר ומן העיר מאת א. ויניץ וי.
 קצנלסון. וארשה, לוינאפשטיין ושותפם,
 [תרפ"ד]. 30 ע'.

53. מחאו כף כל הטף! ציורים
 מזהירים מאת כספרי עם צילילים של שירים
 מאת יצחק קצנלסון. ורשה, לוינאפשטיין
 ושותפם, [תרפ"ד] 22 דף.

54. מכרינו; שירים. ורשה, ספרות,
 [תרפ"ד]. 6 דפים. ספר ציורים גזורים.

55. קטנים רעננים; ספר ציורים
 וחרוזים נחמדים בשביל כל הילדים. ציורים:
 א. קוטשר. ורשה, לוינאפשטיין, [תרפ"ד].
 12 דף.

56. כוחה של מנגינה; מחזה.
 תליאביב, "קופת הספר" תרפ"ה. 18 ע'.
 ("קופת הספר" ג).

ספורים.

57. ילדי הפרחים; אגדה לכבוד
 שבועות. ורשה (קראקא), תושיה, תרס"ו. 7
 ע'. ("פרחים", מס' 18).
 נדפס קודם ב"עולם קטן" תרס"ד גל'
 ל"א-ל"ב.

58. סיפורים ומעשיות עם
 ציורים. ורשה, אביב, 1909. 16 ע'. ("הקורא
 הקטן" מס' 3).

59. מעשה בנשר ובגוזליו, עם
 ציור. ורשה, "אביב", 1909. 13 ע'. ("הקורא
 הקטן" מס' 4).

60. שיחות (בחרוזים). ורשה, "ספרות"/
 ה ברקמן, תרע"א. 33 ע'. ("מקרא" מס' 14).

61. חזקה בעל החלומות;
 (סיפור). ורשה, צנטרל, [תרפ"ו]. ע'. ("תל-
 תלים" ד).

62. זרח שומר שבת (אגדה).
 ורשה, מרכז, [תרפ"ו]. 16 ע'. ("תלתלים" א).

63. תלתלים; סיפורי מקרא לילדים.

י. קצנלסון השתתף בכתיבה העת ובמאס- פים הבאים:
 "השלוח" תרס"ג-תרע"ב (השיר "ראי תיה" נדפס בהשלוח כרך י"ב 1903 ע' 446-447); "עולם קטן" - תרס"ד; לוח אחי אסף - תרס"ד-ס"ה; הזמן (ירחון) - 1905; הדרור - תרס"ה; המעורר 7-1906; "ספרות" קובץ ב' - תרס"ח; "ספרות" קובץ ד' - תר"ע; "העמר" - תרס"ט; "רשפים" - תרס"ט-תרע"א. "העולם" - 1907-12, 1910, תרפ"ג; "הירדן" - תרע"א; "מולדת" - תרע"ב-תרע"ג; "נתיבות" - תרע"ג; "הצפירה" (שבועון) תרע"ד-ע"ט; "התקופה" - תרע"ט, תרפ"א, תרפ"ח; "העברי" - תרפ"א; "מקלט" - תרפ"א; "קולות" - תרפ"ג; "הכוכב" - תרפ"ג; "אחדות העבודה" - תרצ"א; "דבר" - תרפ"ה-תרפ"ה, תרצ"ג, תרצ"ו; "הדואר לנוער" - תרצ"ה; "תחומים" - תרצ"ז; "ספר השנה ליהודי פולין" - תרצ"ח.

דרמות:

"איוב"; דרמה תנ"כית גדולה שהופיעה בהוצאת "דרור" ב-22.6.1941.
 "מיך ציט אין גאס", דרמה מחיי הילדים על רקע הגיטו.
 "על נהרות בבל" דרמה תנ"כית גדולה (הוכנה ע"י הלהקה הדרמטית "דרור").

תרגומים ליידיש:

"על השחיטה" לח. נ. ביאליק.
 פרקים רבים מן התנ"ך לנשפי התנ"ך המיוחדים שנערכו ע"י הלהקה הדרמטית של "דרור", שהיה הרזיסור שלה כל הזמן.
 יעקב ועשיו (יצירתו) בשביל הלהקה הדרמטית של "דרור". נדפס בהוצ' "תרבות" "עולמי".
 הדרמה "בין הרועים" (ואולי "אמנון ותמר") בשביל הלהקה הדרמטית "דרור". נדפסה ב"אחדות-העבודה". ראה לעיל ערך מס' 15.

מאמרים:

על ח. נ. ביאליק; על פרץ ומנדלי.
 נמצא עד כה רק הפזמון העממי "ארויס איז אַ איד אויף דער גאס". שאר הדברים שטומנו רובם בגיטו ורשה תחת הבית שבו היה מתגורר המשורר בשנת 1943, לא נתגלו עדיין על אף החפירות שנעשו.

כתביו האחרונים של יצחק קצנלסון ממחזה-ההסגר בויטאל בשנות 1943-44:

- א. רשימות יומן כ-80 ע' בכתב ידו של המשורר;
- ב. המחזה חניבעל בשתי העתקות מקור ריות. אחת מוקדמת ואחת מאוחרת יותר ומתוקנת;
- ג. הקינה "דאס ליד פון אויסגעהרגטן אידישן פאלק" בת ט"ו פרקים, כל פרק ט"ו בתים. קינה זו נמצאת בידי הוצאת הקיבוץ המאוחד ב-3 טפסים כתובים בידי המשורר;
- ד. המחזה "במצבאה העליונה של הפיה" רער". מערכה ראשונה משלוש המערכות שעלו על דעת המשורר.

רשימת חיבוריו של יצחק קצנלסון מימי גיטו ורשה; נמסרה ע"י יצחק צוקרמן ונדפסה ראשונה ב"מבפנים", תש"ו כרך י"א, חוברת ד', ע' 656.

שירים:

ארויס איז אַ איד אויף דער גאס.
 שיר על מותו של המשורר העממי הרשלי (דנילביץ).
 "ווען דער סיוול איז גערעכט" (שיר על היטלר).
 ר' שלמה זשעליכאבסקי פון זדונסקה וואַליע.

קינדער פון גאס.

מחזור שירי משפחה.

די קללה (אונזער נקמה).

שיר על אבדן אשתו וילדיו (עברית).

שיר "לאבאן ויצחק" (עברית). (על שני

המפקדים של חיל הפרטיזאנים היהודי לאחר שהראשון נרצח והשני נפצע).

שיר על קרבות ינואר בגיטו וארשה, בהם השתתף באחת מפלוגות הקרב.

"יזכור", פואימה גדולה נכתבה בהפסקה בשני חלקים. מוקדשת לקיבוץ שהיה ברחוב דולנה.